

Addison

Addison's sykdom (hypoadrenocorticism) er en sjelden sykdom, som først ble beskrevet på mennesker i 1849 av Dr. Thomas Addison. På den tiden fantes det ikke behandling og sykdommen var dødelig. En kjent person som led av addison var president John F. Kennedy. Det først tilfelles på hund ble beskrevet 104 år senere, i 1953.

Hva er Addison?

Kortisol og aldosteron er nødvendig for å opprettholde kroppens vann- og saltbalanse. Ved Addison's sykdom er binyrebarkens evne til å produsere disse livsviktige hormoner opphørt eller sterkt redusert. Et annet navn på Addisons sykdom er primær binyrebarksvikt, dvs. at svikten sitter i selve binyren.

Sykdommen kan opptre i alle aldre og viser seg å være ganske likt fordelt mellom tisper og hanner hos puddelrasen. I mange artikler hevdes det likevel at det er 75 % tisper som rammes og i alderen 4-5 år.

Årsak:

I dag er årsaken oftest resultat av en autoimmun svikt. Dvs. at kroppen ved en feil produserer antistoffer mot seg selv. Det har vist seg at denne type addison er arvelig på en rekke hunderaser, deriblant puddelen. Det antas at arvegangen er autosomal, recessiv nedarving. Dvs. at begge foreldre dyrene må være bærere av sykdommen for at avkommet skal bli syk. Foreldrene kan selv være friske, men bærer likevel anlegg for sykdommen som de kan gi videre. I en slik arvegang vil avkom etter to bærere ha 25 % risiko for å bli syk 50 % risiko for å være bærer og 25 % mulighet for å være fri.

Andre årsaken til Addison kan være en infeksjon som ødelegger binyrebarken eller en blødning i binyren, eller at binyren er fjernet pga. andre sykdommer. En økende årsak på mennesker er behandling med store doser kortison og liknende preparater for andre sykdommer som allergier, astma osv., hvor binyrebarkens produksjonsevne blir svekket pga. den store tilførselen av kortison. Det finnes også en sekundær binyrebarksvikt som skyldes en svikt i Hypofysen, hvor produksjonen av hormonet ACTH som stimulerer binyrebarken til produksjon av kortisol svikter.

Symptomer:

Symptomene på sykdommen er ofte uspesifikke som slapphet, kvalme, oppkast, diaré, nedsatt matlyst og vektnedgang. Hunden drikker mye vann, og tisser mye og ofte. Den har svak puls og langsom hjerte frekvens. Det kan oppstå pigmenteringsflekker i hud og tannkjøtt. I alvorlig stadiet blir hunden kraftig dehydrert. Sykdommen utvikles som regel langsomt, og på hunder blir den ofte ikke oppdaget før det oppstår en alvorlig krise og hunden kollapser. Da er det nødvendig med riktig behandling i løpet av kort tid, ellers vil hunden ofte dø i løpet av noen dager. Dessverre forveksles symptomene lett med nyresvikt, magelidelser og infeksjonstilstander.

Påvisning av sykdommen:

Rutine blodprøver vil oftest kunne vise forhøyet Kaliumklorid (KCl) og for lav Natrium (NaCl), forhøyede nyreparametere og en mild metabolsk acidose. Dessuten vil de hvite blodlegemer opptre som normalt og det er ikke normalt når hunden er i en dårlig forfatning.

Kroppens normale stress respons på sykdom er å øke produksjon av hvite blodlegemer, dette er ikke mulig uten kortisol.

For å påvise sikkert at hunden har addison gjøres en ACTH stimuleringsstest. Det måles nivå av kortisol i blodet som på en syk addison hund er lavt. Deretter gis en injeksjon av ACTH hormon. Vanligvis vil en hund produsere kortisol en til to timer etter injeksjonen, en hund med Addison vil ikke ha noen økning i sitt nivå av kortisol.

I enkelte tilfeller har hunden bare delvis svikt i binyrebarken. Noen kan fremdeles produsere aldosteron, men ikke kortisol. Her vil sykdommen være enda vanskeligere å oppdage.

Behandling:

Sykdommen behandles ved å erstatte de hormoner kroppen selv ikke produserer. Alle med Addisons sykdom må ha kortison som omdannes i kroppen til kortisol, samt et hormon med aldosteronvirkning, Florinef. Hundene skal følges opp med regelmessige kontroller, og medisinerene reguleres etter nivået på NaCl og KCl i blodet. Det er ganske vanlig at hunder trenger økende mengder Florinef etter hvert, spesielt de første 6- 24 mnd. Man kan forvente at hunder som for sine daglige doser med hormoner kan leve et normalt liv uten forkortet levetid.